

*Gateway to Land of National Parks –hanke,
Naturpolis Kuusamo*

**KORONA OHJEISTUKSEN ROAD-MAP
MATKAILUSSA:**

Jaakko Leinonen, LSHP ohjeistusta mukaellen

Ohjeistus alkaa matkakohteissa jo ulkotiloissa ja ohjetta toistetaan sisätiloissa edetessä (respa, ravintolasalit, WC:t, kokoustilat, jne) vähintään suomeksi ja englanniksi

- Jokaisessa vaiheessa perussäännöt esillä:
- Käsisidesin käyttö a ja o; riittävän tiheä käsisidesipisteiden sijoittaminen
- Yskiminen ja aivastelu kertakäyttönenäliinaan, joka käytön jälkeen välittömästi roskiin
- Kertakäyttönenäliinan puuttuessa yskiminen ja aivastelu hihaan
- Riittävien turvavälien merkitseminen ja säilyttäminen
- pintojen pyyhintä
- Suu-nenäsuojauksen käyttö mikäli turvaväli alle 2 m ja/ tai jos kontakti kestää yli 15 min
- testaaminen

Kenenkään ei pidä
matkustaa sairaana tai
lähteä matkalle
pientenkään oireiden
ilmaantuessa!

Henkilöstön työkyky & hyvinvointi

- vain terveenä töihin!
- henkilöstön ohjaaminen COVID-19 testeihin, jos oireita (flunssa, vatsatauti, ripuli jne.)
- testitulosta odotettava kotona ja positiivisesta tuloksesta informoitava ensitilassa työnantajaa

Testaamisen uusi aikakausi

- mobilisoitavat testit esim. hotelleihin (pikatestaus, sormenpää) Rovaniemen ulkopuolella
- Infektiolääkäri Markku Broas selvittää yhteistyökäytäntöä Lapin alueen hotellien kanssa > informoimme etenemisestä!
- Testeihin kannustaminen oireillessa (asiakkaat, henkilöstö) osaksi uutta normaalia

Käsidesi – korvaamaton apu arjessa!

- hyvän käsihygienian takaa riittävä saippuavesipesu ja käsidesin käyttö
- käsidesiä tulisi käyttää ennen asiakaskontaktointia ja jokaisen asiakaskontaktoinnin jälkeen
- Käsidesipisteitä riittävän tiheästi
- Käsidesin annostelussa käsidesiautomaatti on paras vaihtoehto, koska ei vaadi pintakosketusta
- Pumppupullossa ja avattavalla korkilla olevassa pullossa syntyy käsikontakti annostelussa; kuitenkin mikäli käsidesi levitetään huolellisesti ja annetaan kuivua, sen sisältämä vahva alkoholi tappaa bakteerit tehokkaasti kaikissa tapauksissa. Pumppupulloissa sormien sijaan kannattaa pumppaus tehdä kämmensyrjällä.

Käsidesi – korvaamaton apu arjessa!

- kertakäyttöiset hanskat eivät tuo riittävää suojaa, vaan muodostavat helposti hygieniariskin väärin käytettynä
□ käsidesiä hanskojen sijaan!
- käsidesiä suositeltava matkailijan mukaan kaikkialla niin kaupungissa kuin erämaassa, sisätiloissa ja ulkosalla
- Käsidesin käyttö Metsähallituksen taukopaikka- ja vuokrakämpä ja autiotupaetikettiin mukaan!
- käsidesin käyttöä muistutettava ahkerasti mm. matkailuneuvonnoissa ja kaikissa palvelupisteissä
- käsidesi myyntiartikkeliksi palvelupisteisiin

Käsien vesipesu saippualla

- hyvä käsihygieniaohjeistus asiointipisteissä: käsien pesupaikkoihin opastaminen ja riittävä varustelu saippuasta ja paperista. Lisäksi huomiolappu asiakkaille, jossa pyydetään informoimaan henkilökuntaa täydennettävistä varusteista.

Pintojen pyyhkiminen

- pinnat, joita asiakkaat aktiivisesti käyttävät (ovenrivat, valokatkaisijat, kaukosäätimet, pädit, tietokoneet, maksupäätteet jne.) 4 h välein (tarvittaessa tiheennetysti 2 h välein) esim. desinfiointipyyhkeillä henkilökunnan toimesta
- huolellinen siivous
- yhteiskäytössä olevat työkoneet, kuulokkeet, puhelimet jne. pyyhittävä desinfiointipyyhkeillä ennen työvuoroa ja työvuoron päätteeksi ja tarvittaessa päivän aikana hyvän käsihygienian noudattamisen lisäksi

Siivous

- tehostetuista siivouskäytännöistä informoiminen proaktiivisesti lisää asiakkaan luottamusta
- työpisteiden hyvä järjestys ja turhien tavaroiden poiskarsiminen mahdollistaa paremman siivouksen ja parantaa työpistehygieniaa
- normaali huonesiivous riittää pl. koronapotilaiden huoneet

Ravintolat

- hyvästä käsihygieniasta huolehdittava (opastus: vesipesupiste ja käsidesi)
- tarjoilijoilla jatkossa maskit käytössä
- asiakkailla ei maskeja ruokailun vuoksi
- riittävät turvavälit pöytien välillä
- buffet-linjastot: suositus, että ruoka annostellaan linjastolta asiakkaalle (kustannukset?)

Turvavälit kaikessa toiminnassa!

- Opetellaan uuden normaalin mukainen käytäntö, jossa riittävät turvavälit osoitetaan asiakkaille tilaan sijoitettavin opastein ja kerrotaan, kuinka monta henkilöä tilassa voi oleskella – informointi ennen tilaan tulemistä ja paikan päällä
- Mikäli samassa tilassa on runsaammin ihmisiä, sallittuja rajoja kuitenkin noudattaen, turvavälien lisäksi korostuu myös riittävä ilmanvaihto
- Opetellaan uuden normaalin mukainen työtapa, joka tarkoittaa 1-2 m välimatkan pitämistä työntekijöiden välillä ja huolellisuutta käsihygieniassa.
- maastoretkillä riittävät turvavälit syntynevät luonnollisesti, taukopaikoilla kiinnitettävä huomiota riittäviin turvaväleihin

Ulkotiloissa tapahtuvat

- riskiryhmäläiselle suositus käytöstä kesästä alkaen
- suojainten käytön kulttuurin opetteleminen – harjoitellaan se nyt, sillä talviesongin aikaan käyttö on jo välttämätöntä suuremman koronariskin alueelta saapuvien matkailijoiden vuoksi
- Suojainten käyttö tulee ajankohtaiseksi, mikäli koronatartuntojen määrä lisääntyy
- voidaan brändätä omalla ilmeellä ja jakaa asiakkaalle palveluiden yhteydessä
- kotimaisen tuotannon käynnistyttyä mahdollisuus edullisempiin yhteishankintoihin □ Markku
- Broas välittää tiedot toimittajista, joiden kautta voidaan koordinoida esim. yhteishankintoja
- ns. kaupalliset maskit (ykköstyypin) suojaavat tehokkaammin (95%) kuin kangasmaskit, estävät taudin tartunnan
- kangasmaskit myös suositeltavia
- suojainten käyttö tullut pakolliseksi Finnairin lennoilla, käytäntö voi laajentua myös muihin julkisiin liikennevälineisiin
- suojainten oikea käyttö

Tiedon kerääminen asiakkaista, jotka palvelutapahtumassa yhtä aikaa

- asiakkaan nimi ja yhteystieto myöhempää mahdollista kontaktointia varten on olennaista
- selvitettävä, miten tiedot tulee kerätä, missä laajuudessa (STM peruste)
- myös GDPR huomioitava
- kaikkien toimittava asiassa samalla tavalla!
- Selvitetään tietojen keräämisen, hallinnoinnin ja säilyttämisen prosessi Sanna selvittää /TEM/STM

Pleksit terveyden turvaksi

- asiakaspalvelupisteissä voidaan käyttää joko kiinteitä pleksejä tai asiakaspalvelijoilla voi olla pleksikypärä
- tärkeintä on kattava suojaus, niin että nenä-suu – alue on peitettynä, pleksilevyjen tulee ulottua siten riittävän ylös, että asiakaspalvelija ja asiakas saavat molemmat riittävän suojan
- pleksit voidaan brändätä tilaan ja yrityksen ilmeeseen sopivaksi - niitä voi käyttää myös viestintään
- Haluamme suojata Joulupukin ja hänen luonaan vierailevat lapset ja aikuiset, mistä syystä myös Joulupukki ottaa käyttöön pleksin tapaamistiloihinsa

Narikat & Saunat

- Narikat - eivät muodosta riskiä; edelleen muodostettava hyvä käsihygienia
- Saunat - saunojen käytölle Lapissa ei estettä tämänhetkisten tietojen valossa
- LSHP/ LKS on koronan johto- ja ohjauskeskus (Lapissa), joka seuraa koronatilannetta ympärivuorokautisesti ja peilaa tilannetta kunkin hetken riskiskenaarioon sekä reagoi ja ohjeistaa nopeasti
- Tällä hetkellä mietitään toimintaohjeita kahden riskiskenaarion mukaan:

SKENAARIO 1: Kesä ja kotimaan matkailu; Suomi on Matalan COVID-19 ilmaantuvuuden alue (matala riski)

- Toimitaan edellä kuvatun ohjeistuksen ja STM:n ohjeiden mukaan

SKENAARIO 2 eli ns. worst case scenario: Syksy ja talvi, kun asiakkaita alkaa saapua korkean COVID-19 ilmaantuvuuden alueilta (merkittävä riski)

- Aloitetaan suojautuminen pahimman skenaarion pohjalta ja väljennetään vaatimuksia mikäli tarkka tautitilanteen seuranta niin sallii. Tämän skenaarion tarkoituksena on luoda turvallinen matkailuympäristö jopa ruuhkaisimpien matkailukuukausien ajaksi, jolloin kyetään hallitsemaan isojakin matkailumassoja ilman riskiä koronan leviämisestä. Tämä tapahtuu tiiviissä yhteistyössä vastuullisten toimijoiden kesken, systemaattisesti ja ohjeistamalla viimeisimpään tietoon perustuen. Tämä on uusi normaali; luodaan uusi malli ja käytäntö, joka koskee kaikkia tasapuolisesti Normaalien suojaohjeiden lisäksi oleellista on suu-nenäsuojainten käyttö ja testaaminen

Suojainten käyttö:

-> käytettävä suu-nenäsuojaa jo lentokoneessa, lentokentällä ja lentokenttäkuljetuksissa eli koko matkan ajan majoituspaikkaan asti -> maskin käyttö jatkuu myös respatilassa olon ajan, jotta matkailijat eivät tartuta toisiaan; vastaanoton työntekijöillä on jo pleksit suojanaan -> omassa hotellihuoneessa ei tarvita enää suojaimia

Testaaminen koronaepäilytilanteessa:

- jos vähänkin oireita, käy heti testeissä!
- Pysy hotellihuoneessa, kunnes testitulokset on tullut; ruokahuolto toimittava majoittajan puolesta
- karanteenitilat on velvollinen järjestämään ensisijaisesti majoittaja; ruuhkahuippujen tapauksessa kunta/ kaupunki ja vasta viime kädessä LKS –
- Mikäli testitulokset positiivinen: siirtyy LSHP piiriin; matkailija jää Suomeen 14 vrk eristykseen; matkailijan matkavakuutus korvaa ensisijaisesti, ellei niin valtio korvaa - Alkaa kontaktien jäljittäminen, jotka olleet sairastuneen kanssa yli 15 min kontaktissa; kaikki kontaktissa olleet karanteeniin 14 vrk, ruokahuolto järjestettävä; ruuan jakelija käyttää suu-nenä - suojaa
- tähän prosessiin tulossa tarkka ohjeistus LSHP:ltä

Ja vielä...

- Testaus on oltava jatkossa nopeaa; ei voida odottaa 2 vrk laboriosti testituloksia. - tavoitteena ns. bed side -testaus eli tavoitteena luoda testausjärjestelmän, joka hotelleissa tai terveyskeskuksissa lähellä käyttäjiä - luotettava ja helppokäyttöinen testilaite hotelleihin, jolloin vastaukset saadaan 30 minuutissa, varmuus 70%